

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Nadi Pínové a soudců JUDr. Jiřího Körblera a JUDr. Jany Tondrové ve věci

žalobce: **M. R. H.**, narozený xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx
zastoupený advokátem JUDr. Václavem Vladařem
sídlem Borská 13/588, 301 00 Plzeň

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2
za níž jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 1 017 283 Kč s příslušenstvím,
o odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 10. února 2022,
č. j. 15 C 125/2021-296,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se v zamítavém výroku o věci samé II. mění jen tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 79 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 22. 6. 2021 do zaplacení, do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku; jinak, tj. co do částky 543 053,50 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % z této částky od 22. 12. 2021 do zaplacení a úroku z prodlení ve výši 8,05 % z částky 59 229,50 Kč od 22. 12. 2020 do 21. 6. 2021 se v tomto výroku rozsudek potvrzuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. M.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náklady řízení před soudy obou stupňů ve výši 59 143 Kč k rukám advokáta JUDr. Václava Vladaře do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 59 229,50 Kč s 8,05 % úrokem z prodlení ročně z této částky od 22. 6. 2021 do zaplacení a z částky 336 000 Kč od 22. 6. 2021 do 13. 7. 2021, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Výrokem II. zamítl žalobu o zaplacení částky 622 053,50 Kč s 8,05% úrokem z prodlení ročně z této částky od 22. 12. 2021 do zaplacení a z částky 59 229,50 Kč od 22. 12. 2020 do 21. 6. 2021. Výrokem III. rozhodl o zastavení řízení co do částky 336 000 Kč. Zároveň rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 45 930 Kč, do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobce (výrok IV.).
2. Takto soud prvního stupně rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal náhrady škody a náhrady nemajetkové újmy z titulu nezákonného trestního stíhání. Žaloba byla postavena na tom, že žalobce byl u Krajského soudu v Plzni trestně stíhán pod sp. zn. 3 T 4/2019 pro zvlášť závažný zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 písm. a) trestního zákoníku, přečinu soulože mezi příbuznými dle § 188 trestního zákoníku a přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. a) odst. 3 písm. b) trestního zákoníku, obžaloby však byl zproštěn podle § 226 písm. a) tr. řádu. Trestní stíhání trvalo od 8. 2. 2019 do 21. 7. 2020, žalobce byl 300 dní ve vazbě, z toho první tři měsíce ve vazbě koluzní. Žalobce se domáhal náhrady nákladů vynaložených na obhajobu ve výši 67 283 Kč, náhrady za vykonanou vazbu ve výši 1 500 Kč za den, tj. 450 000 Kč a náhrady nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání ve výši 500 000 Kč. Vazba měla na jeho zdraví i rodinné vztahy neblahý vliv, zhubnul 16 kg, ve vazbě se pokusil opakovaně o sebevraždu a musel užívat antidepresiva, odvrátila se od něj rodina a zhoršil se vztah s jeho synem. Ve vazbě byl, s ohledem na právní kvalifikaci, terčem ponižování a psychického týrání. V důsledku trestního stíhání se mu rozpadla rodina, zhoršil se jeho psychický stav, přišel o většinu přátel, byl vyloučen z plzeňské romské komunity, není schopen chodit trvale do zaměstnání, žije v depresích a bere silná antidepresiva.
3. Žalovaná se po podání žaloby žalobci omluvila za nezákonné trestní stíhání a uhradila žalobci částku 36 000 Kč jako odškodnění za nezákonné trestní stíhání a 300 000 Kč (tedy 1 000 Kč za den) z titulu nezákonné vazby. Nárok na úhradu obhajného žalobci nevznikl, neboť obhajné advokátovi nezaplatil on sám, ale jeho matka. Nadto žalovaná nepovažovala za úkon právní služby dle advokátního tarifu návrh na doplnění dokazování na č. l. 585 trestního spisu a hlavní líčení u Krajského soudu v Plzni dne 3. 12. 2019 považovala za pouze jeden úkon právní služby.
4. Soud prvního stupně vyšel z toho, že trestní stíhání žalobce bylo zahájeno usnesením Policie České republiky OOK Plzeň ze dne 8. 2. 2019, žalobce byl stíhán pro spáchání zvlášť závažného zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1 odst. 2 písm. a) odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, přečinu soulože mezi příbuznými podle § 188 tr. zákoníku a přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. a) odst. 3 písm. b) tr. zákoníku; žalobce byl ohrožený trestní sazbou v rozmezí 5-12 let. Dne 6. 2. 2019 byl žalobce vzat do vazby, a to i dle § 67 písm. b) tr. řádu, žalobce byl omezen na svobodě do 3. 12. 2019, celkem 300 kalendářních dnů. U Krajského soudu v Plzni bylo trestní řízení vedeno pod sp. zn. 3 T 4/2019, žalobce byl nejprve obžaloby zproštěn, k odvolání státního zástupce byl rozsudek zrušen, v pořadí druhým rozsudkem byl žalobce opět obžaloby zproštěn, a to podle § 226 písm. a) tr. řádu. Odvolání státního zástupce bylo usnesením ze dne 21. 7. 2020 zamítnuto.
5. Soud prvního stupně dále vyšel z toho, že žalobce byl v psychiatrické péči od r. 2013 pro xxx xxx a užíval léky na xxx. Ve vazbě i po propuštění z vazby rovněž bral léky na xxx, trpí xxx xxx, měl xxx stavy jako následek pobytu ve vazbě. Nadále dochází na psychiatrickou a psychologickou péči, jde o poruchu adaptace xxx xxx poruchy, bere antidepresiva. Ve vazbě žalobce zhubl 17 kg.

Náklady na obhajobu uhradila obhájci žalobce matka žalobce K. L.. Od r. 2006 bylo vůči žalobci vedeno 17 exekučních řízení, žalobce není ze zdravotních důvodů schopen vykonávat zaměstnání. Žalobce byl veden na úřadu práce od r. 2012 do 2017, vždy byl sankčně vyřazen. Naposledy byl zaměstnán v r. 2009 v době výkonu trestu odnětí svobody.

6. Uvedená zjištění posuzoval soud prvního stupně podle příslušných ustanovení zák. č. 82/1998 Sb. Dovodil existenci nezákonného rozhodnutí ve smyslu ust. § 8 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb., kterým bylo usnesení Policie České republiky o zahájení trestního stíhání, č. j. KRPP 19496-255/TC-2019 ze dne 8. 2. 2019, neboť trestní stíhání žalobce skončilo zprošťujícím rozsudkem, a to dle ustanovení § 226 písm. a) tr. řádu. Nárok na náhradu škody způsobené zahájením trestního stíhání, jež neskočilo pravomocným odsouzením, je na místě posoudit jako nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím.
7. Pokud jde o náklady na právní zastoupení, považoval základ nároku za důvodný, neboť tyto náklady sice zaplatila matka žalobce, žalobce jí je však uhradil. Náklady na právní zastoupení měl, kromě níže uvedeného, i za účelně vynaložené a proto žalobci podle § 31 odst. 1, 3 zák. č. 82/1998 Sb. přiznal částku 59 229,50 Kč. Nedůvodným shledal pouze požadavek na úhradu nákladů za návrh na doplnění dokazování (neboť se nejednalo o úkon právní služby podle vyhl. č. 177/1996 Sb., když návrh neobsahuje právní rozbor ani odůvodnění, k tomu odkázal na rozhodnutí Vrchního soudu sp. zn. 8 To 59/99) a na úhradu za druhý úkon právní služby za hlavní líčení, konané dne 3. 12. 2019 (neboť trvalo, s přerušením, méně než 2 hodiny), celkem tedy žalobci nepřiznal na tento nárok částku 7 502 Kč (za dva úkony právní služby po 3 100 Kč, dva režijní paušály po 300 Kč a DPH).
8. Požadavek žalobce na náhradu za vykonanou vazbu, přesahující částku 1 000 Kč za den, považoval nalézací soud za nedůvodný. Poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 914/2011 a sp. zn. 30 Cdo 2357/2010, která stanovila kritéria, jimiž se mají soudy při určení odškodnění za nezákonně vykonanou vazbu řídit. Těmito kritérii jsou povaha trestní věci, celková délka omezení osobní svobody a následky v osobní sféře poškozeného. K povaze trestní věci soud uvedl, že žalobce byl stíhán pro znásilnění nezletilé dcery, tyto činy bývají ze strany společnosti považovány za zvlášť zavrženíhodné; žalobce byl ohrožen trestní sazbou ve výši 5-12 let. Ve vazbě strávil celkem 300 dní, z toho první tři měsíce byl ve vazbě koluzní (z důvodu možného ovlivňování svědků), takže byl kontrolován i ve stycích s rodinnými příslušníky a měl i omezenou možnost odesílat a přijímat poštu. K tvrzení žalobce, že v důsledku vazby došlo k rozpadu jeho rodiny, soud uvedl, že rodinná situace žalobce nebyla dobrá ani před zahájením trestního stíhání a jeho vzetím do vazby; byla to právě jeho nezletilá dcera a její matka, partnerka žalobce, které trestní oznámení na žalobce podaly. Tvrzení žalobce, že byl ve vazbě vystaven ohrožení či dokonce týrání ze strany spoluvězňů či dozorců, že by se pokusil o sebevraždu či že navštěvoval psychiatra a psychologa, žalobce neprokázal. Žalobce k prokázání újmy na zdraví navrhoval vypracování znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, soud však tento návrh zamítl, neboť v daném případě se neodškodňuje újma na zdraví, ale nemajetková újma. Soud prvního stupně přihlédl i k tomu, že žalobce je osobou, která má s pobytem ve vězení zkušenosti. Po posouzení všech shora uvedených kritérií dospěl soud k závěru, že částka 1 000 Kč za den vykonané vazby je dostačující, způsobila plně reparovat vzniklou nemajetkovou újmu.
9. Nárok žalobce na odškodnění za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním posuzoval podle ust. § 31a zák. č. 82/1998 Sb., s přihlédnutím k jím citované judikatuře Ústavního i Nejvyššího soudu a ke komentářové literatuře. Dovodil, že trestní stíhání žalobce vliv na rozpad jeho rodiny nemělo, když to byla jeho dcera a partnerka, které trestní oznámení podávaly, v domácnosti žalobce docházelo již před zahájením trestního stíhání k hádkám, fyzickým napadením ze strany žalobce vůči partnerce, dceři i synovi, žalobce měl milenky, s jednou z nichž se ještě v průběhu trestního stíhání oženil. Trestní stíhání nemělo vliv ani na pracovní život žalobce, neboť žalobce již před trestním stíháním nikde dlouhodobě

nepracoval. Jediné jeho pracovní zařazení bylo v r. 2009, a to v době výkonu trestu odnětí svobody. Pokud žalobce argumentoval, že se v důsledku trestního stíhání dostal do nepříznivé ekonomické situace, poukázal soud prvního stupně na to, že již od r. 2006 bylo vůči žalobci vedeno celkem 17 exekucí; jeho finanční situace tedy byla nepříznivá již před zahájením trestního stíhání. Zásadní vliv trestní stíhání nemělo ani na zdravotní stav žalobce, který již před jeho zahájením trpěl panickou atakou a bral psychofarmaka, v důsledku trestního stíhání došlo pouze k prohloubení tohoto nedobrého psychického stavu žalobce.

10. Soud prvního stupně provedl srovnání s judikaturou obecných soudů v obdobných věcech, když žalobce žádné rozhodnutí, v nichž by bylo přiznáno odškodnění vyšší než 36 000 Kč, nepředložil. Soud prvního stupně provedl k důkazu rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 26. 8. 2020 č. j. 11 C 11/2018, kde byla v obdobném případě žalobci přiznána nemajetková újma ve výši 40 000 Kč. Jednalo se o trestný čin podle § 185 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku, s trestní sazbou 5-12 let, trestní stíhání trvalo 1 rok a 9 měsíců, došlo k dehonestaci poškozeného. V případě žalobce trvalo trestní stíhání 18 měsíců, s trestní sazbou 2-10 let, jednalo se o trestný čin, který je obecně zavrženíhodný ze strany společnosti, se zásahem do zdravotního stavu žalobce spočívající ve zhoršení jeho již dříve špatného psychického stavu. Soud prvního stupně uzavřel, že částka 36 000 Kč, vyplacená žalobci ze strany žalované, je přiměřeným zadostiučiněním.
11. K důvodně požadovaným částkám přiznal soud prvního stupně žalobci i úroky z prodlení, a to od uplynutí šestiměsíční lhůty určené k projednání nároku, tedy od 22. 6. 2021, a to ve výši požadované žalobcem (byť nižší než zákonný úrok). Co do zbytku příslušenství, tj. úroku z prodlení od 22. 12. 2020 do 21. 6. 2021 žalobu zamítl.
12. O nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 3 a § 146 odst. 2 o. s. ř. a žalobci, který měl úspěch v 76%, přiznal náklady řízení v souhrnné výši 45 930 Kč.
13. Proti tomuto rozsudku, a to do zamítavého výroku o věci samé, podal žalobce včasné odvolání. Nesouhlasil se závěrem soudu prvního stupně, že dostatečným odškodněním za vykonanou vazbu je částka 1 000 Kč za den. Je obecně známo, že obvinění, stíhání vazebně pro sexuální zločiny na dětech, jsou ve věznicích výrazně ohroženi jak ze strany spoluvězňů, tak i dozorců. Žalobce soudu ozřejmil, z jakých důvodů a za jakých okolností se pokusil o sebevraždu, proč byl v péči psychiatra a jakým způsobem se vyhýbal spoluvězňům a narážkám dozorců. Uvedené je prakticky nemožné prokázat, takže si to měl soud sám vyhodnotit na základě svých znalostí a zkušeností. Také celková délka vazby s výrazným omezením v prvních třech měsících byla výrazným zásahem do života žalobce. Žalobce dále v odvolání vysvětlil, z jakého důvodu uzavřel v průběhu trestního stíhání sňatek; oženil se mimo jiné i z toho důvodu, aby si mohl změnit příjmení, a začít nový život snovou identitou, neboť v široké romské rodině a komunitě ztratil bez ohledu na výsledek řízení postavení a respekt. Pokud jde o odškodnění nezákonného trestního stíhání, zopakoval, že došlo ke zničení jeho postavení ve společnosti, v širokém příbuzenstvu a z důvodu opakovaného odvolávání státního zástupce proti zprošťujícím rozhodnutím byly v žalobci vyvolávány pocity totálního zmaru a absence naděje, že jeho trestní stíhání bude spravedlivě skončeno v jeho prospěch. I ohrožení vysokým trestem odnětí svobody bylo velmi stresující. Rozsudek považoval žalobce za výsměch a navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
14. Žalovaná navrhla potvrzení prvostupňového rozsudku v napadené části jako věcně správného, když souhlasila se skutkovými i právními závěry soudu prvního stupně. Přiznané zadostiučinění považovala za přiměřené újmě, která byla ve vztahu k žalobci prokázána.
15. Odvolací soud odvoláním napadený rozsudek soudu prvního stupně přezkoumal v rozsahu, v němž byl odvoláním dotčen, tj. v zamítavém výroku o věci samé II. a ve výroku o nákladech řízení, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, podle § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř. a odvolání shledal částečně důvodným.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. M.

16. Podle § 7 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Podle § 8 odst. 1 nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán. Podle § 31 odst. 1 náhrada škody zahrnuje takové náklady řízení, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu. Podle § 9 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. právo na náhradu škody způsobené rozhodnutím o vazbě má také ten, na němž byla vazba vykonána, jestliže bylo proti němu trestní stíhání zastaveno, jestliže byl obžaloby zproštěn nebo jestliže byla věc postoupena jinému orgánu.
17. Soud prvního stupně dospěl ke správnému závěru, žalovanou nijak nezpochybňovanému, že je zde dán odpovědnostní titul v podobě nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání podle § 8 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. a že žalobce má právo na náhradu nákladů obhajoby, na náhradu nemajetkové újmy způsobné vykonanou vazbou a na náhradu nemajetkové újmy způsobné nezákonným trestním stíháním. K tomu odvolací soud plně odkazuje na odůvodnění soudu prvního stupně.
18. Pokud jde o nárok žalobce na náhradu nákladů obhajoby, přiznal soud prvního stupně žalobci výrokem I. z tohoto titulu částku 59 229,50 Kč s příslušenstvím. Výrok I. nebyl odvoláním napaden a zůstal stranou odvolacího přezkumu. Soud prvního stupně žalobci nepřiznal odměnu advokáta (a náhradu hotových výdajů) za dva úkony právní služby. Odvolací soud je toho názoru, že jeho posouzení je v tomto směru správné. Žalobce se jednak domáhal nákladů na právní zastoupení za úkon spočívající v návrhu na doplnění dokazování. Odvolací soud se ztotožňuje s názorem soudu prvního stupně, že tento úkon není úkonem právní služby ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. d), odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., neboť není podáním ve věci samé (k tomu srovnej rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem sp. zn. 6 To 99/2021). Stejně tak soud prvního stupně žalobci správně nepřiznal odměnu za další (druhý) úkon za hlavní líčení, konané dne 3. 12. 2019, neboť trvalo, nepočítaje přerušení, méně než 2 hodiny (od 8.15 hod do 9. 25 hod a od 10.13 hod do 10.37 hod). Do doby účasti na jednání před soudem, tedy do úkonu právní služby, lze totiž zahrnovat jen ty přestávky, kdy jednání bylo přerušeno na dobu 30 minut a kratší (§ 11 odst. 1 písm. g) vyhl. č. 177/1996 Sb.). Pokud je jednání přerušeno na dobu delší než 30 minut, včítá se doba přerušení do času proměřkaného v souvislosti s poskytnutím právní služby (§ 14 odst. 1 písm. b) vyhl. č. 177/1996 Sb.). V daném případě bylo přerušení delší než 30 minut (od 9.25 hod do 10.13 hod), proto jej nelze do doby účasti na jednání před soudem započítat (k tomu srovnej rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 8 To 24/97).
19. Správně soud prvního stupně posoudil i počátek prodlení žalované s úhradou přiznané částky. Soud prvního stupně v souladu s ust. § 15 odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. dovodil, že nárok na úrok z prodlení žalobci přísluší až po uplynutí lhůty uvedené v tomto ustanovení, tedy až od 22. 6. 2021. Postupoval tedy správně, pokud požadavek na zaplacení úroku z prodlení za období před tímto datem shledal neoprávněný.
20. Pokud jde o náhradu nemajetkové újmy za vykonanou vazbu, poukázal soud prvního stupně správně na judikaturu Nejvyššího soudu, dle které jsou základními kritérii povaha trestní věci, celková délka omezení osobní svobody a následky v osobní sféře poškozené osoby. Za vhodné pak Nejvyšší soud považuje vycházet ze sazby stanovené za jeden den výkonu vazby. Adekvátním odškodněním je částka v rozmezí 500 Kč až 1 500 Kč za jeden den trvání vazby, v jejímž rámci soud promítne výše uvedené, a případě i další okolnosti svého posuzování. V konkrétním případě je třeba posoudit, jak závažně působí držení poškozené osoby ve vazbě z hlediska plynutí času. Neoprávněná (nezákonná) vazba může totiž působit jinak bezprostředně po jejím uvalení (kdy u zadržené osoby dochází k prvotnímu šoku ze zatčení; jedná se zpravidla

o nejintenzivněji pocíťované období, kdy jsou náhle narušeny téměř veškeré složky každodenního života) a jinak při jejím delším plynutí. Z tohoto důvodu první dny vazby by měly být odškodňovány vyšší částkou než dny případně následující. Při hodnocení následků v osobní sféře poškozené osoby je nutno vycházet z toho, že samotné držení ve vazbě má z povahy věci negativní dopady do svobody pohybu či do práva na soukromí a že v tomto ohledu výkon vazby sám o sobě působí újmu na základních právech, svobodách a důstojnosti dotčené osoby. Dále působí stres, nejistotu, úzkost apod. Navíc je třeba přihlídnout k dalším individuálním okolnostem jednotlivého případu, jakými mohou být životní podmínky ve vazební věznici, možnost kontaktu poškozené osoby s rodinnými příslušníky a s okolím, s tím související porušení práva na rodinný život atd. Popřípadě je třeba zabývat se též dopadem uvalení vazby do profesního života jedince, do jeho společenské pověsti a cti; v tomto ohledu může být relevantní i informace o zatčení a vzetí do vazby a za jakých okolností byla šířena (Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci, 4. vydání, 2017, s. 284 – 374, beck-online).

21. Soud prvního stupně při určení výše odškodnění za vykonanou vazbu přihlédl ke shora uvedeným kritériím, stanoveným judikaturou Nejvyššího soudu, nezohlednil však, že po první tři měsíce byl žalobce výrazněji omezen na svých právech, neboť se nacházel v tzv. vazbě koluzní, při níž měl omezený přístup k návštěvám či korespondenci. Odvolací soud je toho názoru, že za dobu prvních 100 dnů, kdy se jednak jednalo o začátek vazby a žalobce pobýval v nejpřísnější, shora popisovaném typu vazby, je třeba žalobce odškodnit denní částkou vyšší, než za dobu následující. Pokud jde o zmíněné období prvních 100 dnů, má odvolací soud za to, že s přihlédnutím k omezením, který s sebou uvedený typ vazby nesl, je nutno žalobce odškodnit částkou, která se blíží horní hranici rozmezí stanoveného judikaturou Nejvyššího soudu. Zároveň však neshledal důvody, aby přiznal částku při samé horní hranici rozmezí, neboť žalobce je osobou, která již s pobytem ve věznici měla své zkušenosti. Odvolací soud uzavírá, že částka, způsobíla odškodnit vykonanou vazbu žalobce v prvních 100 dnech, činí 1 250 Kč denně. Pokud jde o další dobu trvání vazby, tj. zbylých 200 dnů, má odvolací soud za to, že soud prvního stupně správně zohlednil relevantní kritéria a částku 1 000 Kč denně správně určil jako odpovídající odškodnění za vazbu vykonanou v tomto následujícím období. Žalobci tedy za vykonanou vazbu náleží 325 000 Kč (1 250 Kč x 100 dní + 1 000 Kč x 200 dní), žalovaná žalobci uhradila částku 300 000 Kč a je proto povinna mu nahradit dalších 25 000 Kč, a to včetně žalobcem požadovaného úroku z prodlení ode dne 22. 6. 2021, tedy po uplynutí šestiměsíční lhůty ve smyslu ust. § 15 odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb.
22. K určení výše náhrady nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním soud prvního stupně, v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu (např. sp. zn. 32 Cdo 2813/2011), provedl srovnání s obdobným případem. Odvolací soud však má za to, že soudem prvního stupně použité rozhodnutí není případné, neboť se sice jednalo o stejný zločin, resp. jeden ze zločinů, pro něž byl žalobce stíhán, v podstatných znacích se však s projednávanou věcí neshoduje. V trestní věci žalobce šlo nejen o zločin znásilnění a další trestné činy, relevantní bylo zejména, že se jednalo o trestný čin, který měl být spáchán vůči osobě mladší 15 let, která byla žalobci osobou blízkou. Odvolací soud proto vybral ze seznamu vedeného Ministerstvem spravedlnosti rozhodnutí odvolacích soudů týkajících se odškodnění za újmu způsobenou trestním stíháním tak, aby se jednalo o zločiny znásilnění či pohlavního zneužívání vůči osobě nezletilé, poškozenému blízké a s těmi rozhodnutím účastníky řízení, resp. jejich zástupce seznámil. Jednalo se o rozhodnutí Městského soudu v Praze:
 - a) ze dne 17. 9. 2018 č. j. 68 Co 176/2018. V daném případě byl poškozený obviněn ze zločinu pohlavního zneužívání, kterého se měl dopustit vůči své nezletilé dceři, poškozenému hrozil trest odnětí svobody v délce 2-10 let, trestní stíhání trvalo 1 rok a 4 měsíce, poškozený nebyl omezen na svobodě, poškozený byl do té doby bezúhonný, následky trestního stíhání byly deprese, lupénky, nesavost, poškozený přišel

o zaměstnání a měl finanční problémy. Poškozený byl odškodněn částkou 90 000 Kč, tj. 5 625 Kč za každý měsíc trestního stíhání;

b) ze dne 9. 6. 2021 č. j. 23 Co 172/2021-125. V daném případě byl poškozený stíhán pro zločin znásilnění, kterého se měl dopustit vůči nezl. synovci, poškozenému hrozil trest odnětí svobody v délce 5-12 let, trestní stíhání trvalo 11 měsíců, poškozený nebyl omezen na svobodě, zhubnul, poškozený byl do té doby bezúhonný, následky trestního stíhání byly dehonestace, dopad na partnerský život, nespavost. Poškozený byl odškodněn částkou 80 000 Kč, tj. 7 272 Kč za každý měsíc trestního stíhání;

c) ze dne 1. 9. 2021 č. j. 19 Co 227/2021-351. V daném případě byl poškozený stíhán pro zločin pohlavního zneužívání, kterého se měl dopustit vůči nezl. neteři, poškozenému hrozil trest odnětí svobody v délce 1-8 let, trestní stíhání trvalo 18 měsíců, poškozený nebyl omezen na svobodě, poškozený byl do té doby bezúhonný, následky trestního stíhání byly zásah do jeho cti, důstojnosti, do oblasti studijní a profesní. Poškozený byl odškodněn částkou 70 000 Kč, tj. 3 889 Kč za každý měsíc trestního stíhání.

23. Ze shora uvedeného plyne, že výše satisfakce za újmu způsobenou trestním stíháním pro trestný čin znásilnění či pohlavního zneužívání, kterého se měl poškozený dopustit vůči blízké nezletilé osobě, se pohybuje od 3 900 Kč, do 7 300 Kč, průměrně tedy kolem 5 600 Kč za měsíc trestního stíhání. V daném případě sice nebyli poškozeni vazebně stíhání, nicméně se ve všech případech jednalo o osoby dosud netrestné (naproti tomu žalobce byl v minulosti nejen odsouzen, ale i vykonal trest odnětí svobody) a následky v jeho osobní sféře se primárně dotýkaly pouze jeho zdravotního stavu, kdy žalobce zhubnul a dále se zhoršil jeho již dříve nedobrý psychický stav. Za této situace je odvolací soud toho názoru, že žalobci je třeba přiznat zadostiučinění mírně pod vypočteným průměrem; za adekvátní považuje částku 5 000 Kč měsíčně, tj. celkem 90 000 Kč. Tato částka již není částkou pouze symbolickou (která mu byla přiznána a uhrazena žalovanou), ale částkou, která je již schopna újmu žalobce odškodnit. Žalovaná žalobci poskytla částku 36 000 Kč, žalobce tak má nárok na dalších 54 000 Kč, a to včetně žalobcem požadovaného úroku z prodlení ode dne 22. 6. 2021, tedy po uplynutí šestiměsíční lhůty ve smyslu ust. § 15 odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb.
24. Odvolací soud ze shora uvedených důvodů prvostupňový rozsudek ve výroku II. změnil ohledně částky 79 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 22. 6. 2021 do zaplacení podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. tak, že v tomto rozsahu žalobě vyhověl; jinak, tj. co do částky 543 053,50 Kč s příslušenstvím jej jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil.
25. Ve vyhovujícím výroku o věci samé I. a ve výroku o zastavení řízení III. nebyl rozsudek odvoláním dotčen (§ 206 odst. 2 o. s. ř.).
26. O nákladech řízení před soudy obou stupňů rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1, 2 a § 142 odst. 3 o. s. ř. a § 146 odst. 2 o. s. ř. Žalobce se v řízení domáhal 3 nároků, a to nároku na náhradu škody (nákladů na právní zastoupení), nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené vykonanou vazbou a nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním. Ohledně druhého a třetího nároku, kde výše plnění závisela na úvaze soudu, byl žalobce úspěšný co do základu nároku, a ohledně prvního nároku byl neúspěšný pouze v poměrně nepatrné části. Proto má právo na plnou náhradu všech účelně vynaložených nákladů. Náklady řízení před soudem prvního stupně spočívají v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 6 000 Kč, v odměně advokáta za 4 úkony právní služby (sepis žaloby, písemné podání ve věci samé ze dne 24. 11. 2021, účast u jednání dne 4. 11. 2021 a dne 10. 2. 2022) po 7 820 Kč. Při určení výše odměny advokáta vycházel odvolací soud z tarifní hodnoty tvořené součtem tarifních hodnot spojených věcí (§ 12 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.), tedy z částky 167 283 Kč (67 283 Kč požadovaných na náhradě nákladů obhajoby, 50 000 Kč za náhradu nemajetkové újmy způsobené výkonem vazby a 50 000 Kč za náhradu nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním). K tomu zástupci žalobce náleží 4 náhrady hotových výdajů

po 300 Kč podle § 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. a dále náhrada za daň z přidané hodnoty ve výši 6 821 Kč, celkem 45 301 Kč. Náklady odvolacího řízení jsou tvořeny odměnou advokáta za 2 úkony právní služby (sepis odvolání, účast u odvolacího jednání) po 5 420 Kč. Při určení tarifní hodnoty vyšel odvolací soud z tarifní hodnoty tvořené součtem tarifních hodnot spojených věcí (§ 12 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.), tedy z částky 107 502 Kč (7 502 Kč požadovaných v odvolacím řízení na náhradu nákladů obhajoby, 50 000 Kč za náhradu nemajetkové újmy způsobené výkonem vazby a 50 000 Kč za náhradu nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním. K tomu zástupci žalobce náleží 2 náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. a dále náhrada za daň z přidané hodnoty ve výši 2 402 Kč, celkem 13 842 Kč. Náklady řízení před soudy obou stupňů činí v součtu 59 143 Kč, které je žalovaná povinna uhradit k rukám právního zástupce žalobce podle § 149 odst. 1 o. s. ř. v patnáctidenní pariční lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže Nejvyšší soud České republiky na základě dovolání podaného do dvou měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí prostřednictvím soudu prvního stupně dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

V Praze 23. srpna 2022

Mgr. Nad'a Pínová v. r.
předsedkyně senátu